

*Ingrid de Bruijn, Stadsgewest Haaglanden
Rolf Schooleman, Berenschot*

Het gebruik van de fiets van en naar het station is de afgelopen jaren sterk gegroeid. En het is de verwachting dat deze positieve ontwikkeling zich de komende jaren doorzet. Om het stationsgebied bereikbaar te houden voor fietsers, is het belangrijk dat de beschikbare fietsenstallingscapaciteit goed wordt benut.

De aanpak van weesfietsen is daarbij een belangrijke voorwaarde. In Haaglanden gaan gemeenten de handhaving regionaal organiseren.

Regionale samenwerking brengt **weesfietsenaanpak** binnen handbereik van gemeenten

De afgelopen jaren hebben ProRail en gemeenten veel extra fietsenstallingen gebouwd bij stations om aan de toenemende vraag naar fietsparkeerplaatsen te voldoen. ProRail blijft dat ook de komende jaren doen. Op veel stations en haltes is de beschikbare ruimte voor het bijplaatsen van fietsenstallingen echter beperkt en moet men zoeken naar nieuwe (en vaak dure) oplossingen. De NS en het ministerie van IenM zijn in 2009 begonnen met het stimuleren van de weesfietsaanpak vanuit het besef dat weesfietsen vaak 20 procent van de fiets-

parkeercapaciteit in beslag nemen. En dat terwijl er in heel veel steden een groot tekort is aan stallingsplaatsen en de overheid vele miljoenen investeert in het uitbreiden daarvan. In de zomer van 2009 is het Handboek Weesfietsen gepubliceerd dat beschrijft hoe een gemeente te werk kan gaan om het handhavingsbeleid voor weesfietsen praktisch vorm te geven. Vanaf het najaar van 2009 heeft het 'Weesfietsenteam' in opdracht van de NS en het ministerie van IenM ruim 20 gemeenten ondersteund bij het invoeren van een structu-

rele weesfietsenaanpak, om de bestaande capaciteit van fiet-senstallingen bij stations maximaal te benutten.

Regionale handhavingsaanpak Haaglanden

De fietsen die gemeenten verwijderen, worden in Haaglanden naar een Algemene Fiets Afhandel Centrale (AFAC)/Fietsdepot gebracht en daar opgeslagen. In 2009 heeft de gemeente Den Haag onder begeleiding van het Centrum Fietsdiefstal het Fietsdepot Haaglanden opgezet waar de gemeenten Delft en Zoetermeer bij zijn aangesloten.

Het Weesfietsenteam heeft gemeenten in de regio Haag-landen in 2010 benaderd met de vraag of zij voordelen zien om rondom het Fietsdepot Haaglanden ook de uitvoering van de handhaving op het fietsparkeren regionaal op te pakken. De gemeenten Den Haag, Delft, Rijswijk, Zoetermeer en Leid-schendam-Voorburg zijn samen met dit idee aan de slag gegaan, vanuit de gedachte dat samenwerking loont.

De vijf gemeenten, het Stadsgewest Haaglanden en het Fiets-depot Haaglanden hebben onder begeleiding van het Wees-fietsenteam een implementatieplan opgesteld voor een regio-nale handhavingsaanpak. In het implementatieplan zijn meer-dere scenario's voor de scope van de handhaving uitgewerkt. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen het aantal beheerlocat-ies en de handhaving op alleen weesfietsen of ook op fout gestalde fietsen.

De ambitie van de gemeenten is het oprichten van één regi-onaal handhavingsteam dat in alle aangewezen beheerlocat-ies van de gemeenten (stations en binnensteden) de hand-having op alle type verkeerd geparkeerde fietsen uitvoert. Op dit moment is deze ambitie nog wat te hoog gegrepen. Dit komt door de verbouwing van de stations Den Haag Cen-traal en Delft en werkzaamheden in de binnenstad van Den Haag, waardoor er nog onvoldoende capaciteit is om ook op fout gestalde fietsen structureel te handhaven. Ook de te verwachten complexiteit van de organisatie en juridische aspecten om in één keer een hele nieuwe handhavingsorgani-satie neer te zetten spelen een rol.

De gemeenten hebben aangegeven uiteindelijk wel naar één regionaal handhavingsteam toe te willen werken. Het is in veel opzichten namelijk erg voordelig om samen te werken. Kennis is makkelijker te delen en het is mogelijk om deze kennis geza-menlijk uit te breiden. Dit voorkomt dat alle gemeenten zelf het wiel gaan uitvinden. Voor de grotere gemeenten ontstaan mogelijkheden om op meer locaties handhavingsacties uit te

Overzicht Fietsdepots

Stappen naar een weesfietsenaanpak.

voeren. Voor de kleinere gemeenten is de handhaving - die nu niet of incidenteel wordt uitgevoerd - structureel te organi-seren. Hierdoor komt de handhaving ook op de kleinere sta-tions binnen handbereik. Ten slotte voeren de gemeenten de handhavingsactiviteiten niet meer los van elkaar uit, waardoor ook financiële voordelen kunnen ontstaan. Het idee is nu dat de gemeenten - voor zover dat nog niet het geval is - zich eerst aansluiten bij het Fietsdepot Haaglanden. Vanuit deze samenwerking werken de gemeenten vervolgens langzaam toe naar één regionale handhavingsorganisatie.

Financiële impuls vanuit Beter Benutten

De samenwerking in Haaglanden krijgt een financiële impuls vanuit het programma Beter Benutten. De subsidie is bedoeld om toe te werken naar een verdergaande regionale samen-werking op het gebied van de handhaving op het fietspar-keren. Het project moet bijdragen aan de bereikbaarheid per fiets van de stations in de regio, waardoor meer mensen met de trein gaan reizen. Door structureel te handhaven ontstaat meer fietsparkeercapaciteit en blijft de stationsomgeving een schone en veilige plek. Door dit regionaal op te pakken is de handhaving in alle gemeenten structureel te organiseren. Tege-

In het Fietsdepot Haaglanden staan enkele duizenden fietsen te wachten op hun eigenaar.

Ijkkertijd draagt Beter Benutten ook bij aan de uitbreiding van de fietsenstallingen op stations Den Haag Centraal, Den Haag HS en Delft.

Het proces zet zich de komende maanden als volgt voort:

- Gemeenten gaan de kennisdeling organiseren. Er komt een aantal bijeenkomsten waar gemeenten kennis uitwisselen. Dit is een plek om ook onderling afspraken te maken ter bevordering van kennisdeling tussen de gemeenten. Zo hebben de handhavers van de gemeente Delft al een proeflabeling gehouden op het station in Rijswijk.
- Alle gemeenten gaan zorgen voor een juridische basis om te kunnen handhaven. In sommige gemeenten is de APV er nog niet op ingericht om te kunnen handhaven op weesfietsen. Gemeenten gaan beoordelen of en hoe de APV-

teksten en parkeertermijnen van geparkeerde fietsen en dergelijke gelijk te stellen zijn. Dit is noodzakelijk voor een gemeenschappelijke organisatie en kost tijd in verband met wijzigingsprocedures binnen gemeenten.

- Gemeenten gaan zorgen voor een gezamenlijke communicatie richting fietsers. Dit maakt al deel uit van de samenwerking rondom het Fietsdepot Haaglanden.
- Tot slot gaan de gemeenten een plan opstellen om tot één handhavingsorganisatie te komen.

Met de subsidie van Beter Benutten is de verwachting dat op korte termijn flink wat stappen zijn te zetten en dat de gemeenten eind 2014 intensief zullen samenwerken op het gebied van de handhaving op het fietsparkeren.

Bestaande Fietsdepots kans voor de weesfietsenaanpak

Een Fietsdepot is niet alleen een belangrijke schakel in de aanpak van fietsdiefstal en het onaantrekkelijk maken van de heling van gestolen fietsen, maar vormt ook een belangrijk onderdeel van de weesfietsenaanpak. De inrichting van zo'n depot maakt een belangrijk deel uit van de stappen om te komen tot een weesfietsenaanpak. Voor gemeenten vormt het inrichten van het Fietsdepot vaak de grootste kostenpost van de handhaving op het fietsparkeren. Met behulp en onder begeleiding van het Centrum Fietsdiefstal zijn er landelijk door gemeenten inmiddels een groot aantal AFAC/Fietsdepots geopend.

De ligging en verspreiding van de bestaande Fietsdepots bieden kansen voor naburige gemeenten om hierbij aan te sluiten, waardoor het eenvoudiger en goedkoper wordt om de weesfietsenaanpak in te voeren. Als gemeenten zich bij een nabij gelegen Fietsdepot aansluiten, zoals dat nu in Haaglanden gebeurt, hebben zij immers al een belangrijk onderdeel van de handhaving op het fietsparkeren geregeld. Door gebruik te maken van een regionaal Fietsdepot, hoeft niet elke gemeente zelf een Fietsdepot op te zetten en te financieren. De ontwikkelingen in het Stadsgewest Haaglanden kunnen een voorbeeld zijn voor andere gemeenten en regio's. Een zestal gemeenten in de Regio Twente volgt inmiddels met ondersteuning van het Weesfiesteam een vergelijkbaar traject.

Het Centrum Fietsdiefstal heeft de AFAC-methodiek en op verzoek van gemeenten het landelijk softwarepakket AFAC ontwikkeld. Meer informatie hierover is te vinden op de website van het Centrum Fietsdiefstal (www.centrumfietsdiefstal.nl).